

WSKAZÓWKI ZALECANE PRZED WYKONANIEM BADANIA

1. Pobieranie krwi do badań laboratoryjnych

Najczęściej zlecane badanie (np. popularna morfologia krwi czy OB) polega na uzyskaniu próbki krwi bezpośrednio do specjalnej probówki próżniowej. W laboratorium analitycznym wykonuje się z takiej próbki badania krwinek bądź osocza.

Pacjent w dniu badania powinien być:

- po przespanej nocy,
- po konsultacji z lekarzem ewentualnie zawiesić pobieranie leków,
- zgłosić się w wyznaczonych godzinach w punkcie pobrań.

Bezwzględnie na czczo, czyli co najmniej 5-6 godzin bez posiłku należy być do pobrania krwi na poziom:

- cukru,
- prolaktyny,
- żelaza,
- całkowitej zdolności wiązania żelaza.

Co najmniej 14 godzin bez posiłku powinno upłynąć przed pobraniem krwi na lipidogram (cholesterol, jego frakcje, trójglicerydy) np. jeśli pobranie ma być o 8 rano, ostatni posiłek to lekki podwieczorek o godzinie 18.00. Potem można pić niesłodzone płyny. Jeżeli rano zjesz śniadanie, wynik badania będzie mało dokładny.

Nie trzeba być na czczo do wszystkich pozostałych badań, takich jak:

- poziom hormonów (poza prolaktyną),
- test na Helicobacter i inne czynniki zakaźne,
- hemoglobina glikowana,
- PSA i inne markery nowotworowe,
- ASO,
- immunoglobuliny,
- CRP,

- ♦ grupa krwi,
- ♦ antygeny HBs, HCV, HIV.

Do większości badań wystarczy być trzy godziny bez posiłku.

2. Indywidualna krzywa cukrowa

Badanie wykonywane dla oceny tolerancji obciążenia glukozą. Jego wynik dodatni świadczy o cukrzycy.

Przebieg badania:

- ♦ oznaczenie na czczo poziomu cukru we krwi włośniczkowej za pomocą glukometru lub krwi żyłnej,
- ♦ wypicie rozpuszczonych 75g glukozy w ciągu ok. 5min,
- ♦ ponowny pomiar poziomu cukru po dwóch godzinach, w czasie których pacjent nie może opuszczać laboratorium (lub przychodni) i powinien w tym czasie siedzieć.

Kształt krzywej i poszczególne wartości oznaczanych poziomów powinny być poddane interpretacji lekarza prowadzącego. Na badanie przychodzi się rankiem, na czczo. Należy przygotować się na 2 godzinny okres badania.

3. Indywidualna krzywa cukrowa kobiet ciężarnych

- ♦ pacjentka nie musi być na czczo,
- ♦ wypija 50g rozpuszczonej glukozy,
- ♦ ponowny pomiar dokonywany jest po godzinie.

4. Pobieranie moczu do badań

Ogólne badanie moczu.

Przed badaniem nie jest wymagane żadne specjalne przygotowanie. Próbkę moczu ze środkowego strumienia po uprzednim umyciu narządów moczowo-płciowych pobiera się z pierwszej porannej zbiórki do czystego pojemnika (można go nabyć w aptece lub w laboratorium).

5. Posiew moczu

Pobieranie moczu na posiew, również wykonywane jest z porannej próbki, ale należy zachować pewne szczególne warunki:

- ♦ przede wszystkim pojemnik na mocz musi być sterylny (jałowy) - najczęściej jest opakowany dodatkowo w folię,
- ♦ przed pobraniem moczu należy obmyć dokładnie okolice narządów płciowych mydłem i wodą, bez używania środków dezynfekujących a następnie powinny zostać osuszone. Kobiety powinny rozchylić wargi sromowe większe, mężczyźni ściągnąć napletek z penisa,
- ♦ pierwszą porcję moczu (z tzw. początkowego strumienia), która zwykle jest zanieczyszczona przez bakterie bytujące na błonie śluzowej cewki moczowej należy odrzucić, a dopiero mocz z tzw. środkowego strumienia powinien być zbierany bezpośrednio do pojemnika. Należy przy tym uważać, aby nie dotknąć brzegiem pojemnika do okolic narządów płciowych (zanieczyszczenie bakteriami),
- ♦ mocz powinien być niezwłocznie dostarczony do laboratorium, a jeśli nie jest to możliwe, należy przechować go w lodówce. Mocz przetrzymywany w temperaturze pokojowej już po kilku godzinach nie nadaje się do oceny.

Istotne jest, aby mocz na posiew pobierać przed rozpoczęciem antybiotykoterapii. Antybiotyki bowiem, niszcząc florę bakteryjną, mogą spowodować, że wynik badania będzie ujemny, nawet przy istniejącej infekcji dróg moczowych.

Jeśli objawy zakażenia dróg moczowych nie znikają podczas leczenia należy wykonać badanie posiewu, ponieważ prawdopodobnie szczepy bakterii bytujące w moczu nie są wrażliwe na podane leki.

Kontrolne badanie posiewu moczu zaleca się w celu oceny efektywności leczenia. Należy je wykonywać nie mniej niż trzy dni po jego zakończeniu.

Do ilościowych oznaczeń zawartości niektórych substancji w moczu (np.: glukozy, białka, wapnia, magnezu, potasu, metoksykatecholamin, kwasu wanilinomigdałowego czy 17-ketosterydów) niezbędne jest przeprowadzenie 24-

godzinnej zbiórki moczu czyli tzw. dobowej zbiórki moczu (w skrócie DZM). Po odpowiednie zalecenia dotyczące procedury wykonania DZM należy zwrócić się do lekarza kierującego na badanie lub do fachowego personelu laboratorium.

6. Pobieranie próbki kału

Próbkę kału pobiera się do specjalnych pojemników, które także można uzyskać w laboratorium.

Do badania wymagana jest:

- niewielka ilość kału - wielkości orzecha laskowego,
- badanie kału na obecność pasożytów i ich jaj wymaga pobrania próbki do pojemnika bez podłoża transportowego,
- badanie należy powtarzać w określonych odstępach czasu, ponieważ jaja, cysty lub formy larwalne niektórych pasożytów mogą pojawiać się w kale okresowo.
- pobieranie kału na posiew wymaga pojemników z podłożem transportowym w przypadku, gdy kał nie może być dostarczony do laboratorium w ciągu 30-50 min.,
- pacjentka powinna siedzieć.

7. Pobieranie wymazu z gardła

Wymazy z gardła najlepiej pobierać w godzinach porannych przed przyjęciem pokarmów lub płynów (powodują splukiwanie bakterii bytujących na powierzchni migdałków i/lub błonie śluzowej gardła).

- bardzo ważne jest, aby przed pobraniem wymazu nie myć zębów, ponieważ pasty do zębów zawierają substancje antybakteryjne, które mogą niszczyć florę bakteryjną gardła i wpływać na wynik badania (badanie nie wykaże obecności bakterii),
- jeśli warunki te nie mogą być spełnione, można pobrać wymaz przynajmniej 3-4 h po ostatnim posiłku lub ostatnim myciu zębów,
- w przypadku zażywania tabletek do ssania lub leków w aerozolu (np. Bioparox, Tantum Verde) badanie powinno być wykonane po 24 godzinach od ostatniego przyjęcia leku.

8. Pobieranie wymazu z innych okolic ciała

Przy pobieraniu innych rodzajów próbek (wymazów z ran, ucha, spojówek, wydzielin ropnych itp.) oraz w razie nasuwających się pytań lub wątpliwości dotyczących pobierania próbek biologicznych i przygotowania do badań laboratoryjnych (także opisanych powyżej), prosimy o kontakt z laboratorium.

9. Badanie ultrasonograficzne (USG)

Przez 3 dni przed badaniem zażywać espumisan 3 razy dziennie po 2 kapsułki. W dniu badania zjeść lekkie śniadanie, zażyć espumisan 2 razy po 2 kapsułki, pić dużo wody niegazowanej. Na badanie należy przyjść z pełnym pęcherzem.

Więcej informacji:

1) GRUPOWA PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO

Adres: ul. Stolarzowicka 39, 41-908 Bytom

Telefon / faks: 32 283 11 40 / 32 286 37 44

E-mail: stolarzowicka39@gplr.pl

Godziny otwarcia: pn - pt, godz. 07:00 - 18:00

2) GRUPOWA PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO

Adres: ul. Stolarzowicka 106, 41-908 Bytom

Telefon / faks: 32 280 71 83

E-mail: stolarzowicka106@gplr.pl

Godziny otwarcia: pn - pt, godz. 07:00 - 18:00

**NZOZ Grupowa Praktyka
Lekarza Rodzinnego**